

Γλώσσα και Επικοινωνία

Εξετάσεις 05.07.2024

Έχει ολοκληρωθεί η βαθμολόγηση των γραπτών σας στις εξετάσεις του Ιουνίου-Ιουλίου 2024 κι έχει κατατεθεί η βαθμολογία στη Γραμματεία.

Το μάθημα, όπως γνωρίζετε, περιλαμβάνει τα επίπεδα ανάλυσης και τη βασική εισαγωγή, χαρακτηριστικά της γλώσσας και αρχές της γλωσσολογίας. Έτσι, είχατε ερωτήσεις φωνητικής, φωνολογίας, σημασιολογίας, μορφολογίας, πραγματολογίας, μια ερώτηση για τις επικοινωνιακές λειτουργίες του Jakobson και ένα ερώτημα για μία από τις αρχές της νεότερης γλωσσολογίας. Για τη σύνταξη μόνο δεν δόθηκε ξεχωριστό ερώτημα.

Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν ίσως βοηθήσουν να καταλάβετε τα λάθη σας και να προετοιμαστείτε καλύτερα όσοι/ες ξαναδώσετε τον Σεπτέμβριο.

1. Φων-ητική-ολογία.

- Συνηθισμένο λάθος να μη μεταγράφετε φωνητικά ενωμένες τις φωνολογικές φράσεις και να μη χωρίζετε τις λέξεις στη φωνολογική μεταγραφή ή να τις γράφετε σε Greeklish. Αντί για φωνολογικούς κανόνες αρκετοί έγραψαν πώς μεταγράφονται τα γράμματα του αλφαβήτου!

Π.χ. *ah kai naxeres poia einai(!) αντί για [axce'nakseres pɔa'ine] (φωνητική), /ax ke na kseres ria ine/ (φωνολογική). Και : [den] ή [dev] αντί για [den].

- Η δε φωνητική και φωνολογική μεταγραφή ήταν ίδια πολύ συχνά. Ή βάζατε τα αλλόφωνα c, ç, η, h στη φωνολογική γραφή.

Τέλος, οι περισσότεροι-ες δεν κάνατε τις αφομοιώσεις πέρα από τα όρια της λέξης: Έτσι, π.χ. γράψατε ['kozmo] αλλά δεν γράψατε τα : στον κόσμο [stoŋ'gozmo] (ή [sto'gozmo]), δεν τέλειωσα ακόμη [den'defiosa'komi] (ή [de'defiosa'komi]) και στον Πόρο [stomɔ'boro] (ή [sto'boro]).

- *Ελάχιστα ζεύγη, αλλόφωνα, ελεύθερα εναλλασσόμενοι τύποι:*

πιο συστηματικό διάβασμα χρειάζεται. Τα έχετε στο μάθημα 4 και στο pdf Φωνητική - Φωνολογία (σημειώσεις) – Θ. Παυλίδου.

Συμπληρωματική κατανομή σημαίνει ότι δύο φθόγγοι δεν μπορούν να βρεθούν στο ίδιο περιβάλλον. Τα αλλόφωνα είναι παραπλήσιοι φθόγγοι που όμως δεν μπορούν να

βρεθούν στο ίδιο περιβάλλον. Άρα, τα [eŋdozmu] και [edozmu] που βρίσκονται στο ίδιο περιβάλλον δεν είναι αλλόφωνα.

Στα ελάχιστα ζεύγη αναζητήσατε και γράψατε γράμματα! : π.χ. φορά – βορά, φώνημα *φ και β (μερικοί έγραψαν και συλλαβές για φωνήματα! π.χ. -πε, -πα, -τε, ται, κ.λπ). Πρόκειται για χαρακτηριστικά της φωνολογίας-φωνητικής, δηλαδή πρόκειται για φθόγγους καταρχήν, επομένως μεταγράφετε σε φωνητικά σύμβολα και μετά ψάχνετε τον έναν και μόνο διαφοροποιητικό φθόγγο, ώστε να έχετε ελάχιστο ζεύγος. Επομένως, αν τα είχατε μεταγράψει, θα ξεχωρίζατε εύκολα ότι:

τα [pini]-[pesi] έχουν δύο διαφορετικούς φθόγγους, άρα δεν είναι ελεύθερο ζεύγος.

Τα [linete] [linete] δεν έχουν κανένα διαφοροποιητικό φθόγγο (άρα δεν είναι ελεύθερο ζεύγος).

Και ότι τα [bira] [pira] είναι ελεύθερο ζεύγος, καθώς έχουν έναν διαφορετικό και διαφοροποιητικό της σημασίας φθόγγο, που δεν εντοπίσατε, καθώς βλέπατε *γράμματα* («πέιρα» «μπύρα»).

2. Μορφολογία. Διαβάστε, παρακαλώ, πάλι τους ορισμούς και τα παραδείγματα (μαθήματα 5 και 6, και από τα αρχεία και σελ. βιβλίων που συστήνω με χρώμα τυρκουάζ, μέσα στα ηλ. αρχεία). Ένα παράδειγμα συχνού λάθους: πρόθημα είναι ένα μόρφημα που προσκολλάται πριν από μια βάση-λεξικό μόρφημα. Επομένως, τα κατά και υπέρ όταν είναι μόνα τους, αυτόνομα, ως ελεύθερα μορφήματα, δεν μπορεί να είναι προθήματα.

3. Γλωσσικές πράξεις ≠ Επικοινωνιακές λειτουργίες του Jakobson.

Πολλοί μπέρδεψαν τις γλωσσικές πράξεις (Πραγματολογία, μαθήματα 9 και 10: speech acts) με τις επικοινωνιακές λειτουργίες του Jakobson (μάθημα 2, και pdf Jakobson).

Πολλά τα λάθη στην ορολογία.

Διαβάστε καλύτερα, και τα παραδείγματα και στα ηλ. αρχεία και στα βιβλία που έχετε.

Το ίδιο και για τη σημασιολογία.

4. Τέλος, δώστε παρακαλώ εξίσου έμφαση στα **χαρακτηριστικά της ανθρώπινης γλώσσας και στις αρχές της νεότερης γλωσσολογίας** (δύο πρώτα μαθήματα, pdf Principles, που έχει μαγνητοφωνημένο μάθημα από τον κ. Μοσχονά, υπόλοιπα pdf). Η απάντηση που έδωσαν πολλοί-ες φοιτητές-τριες στην ερώτηση 4 είχε πολλές

αντιφάσεις. Έτσι, ο εκπαιδευτικός, εφόσον επισημαίνει και υποδεικνύει, με κατευθυντικές γλωσσικές πράξεις, ποιοι για εκείνον είναι λάθος τύποι και ποιοι είναι οι σωστοί τύποι, πώς πρέπει να μιλάμε και πώς δεν πρέπει να μιλάμε, σύμφωνα με εκείνον πάντα, δίνει ρυθμιστικούς κανόνες και όχι περιγραφικούς. Επίσης, οι ιδιοματισμοί μιας γλώσσας δεν είναι λάθη ούτε λιγότερο σωστοί από την κυριολεκτική σημασία μιας λέξης.

Για ό,τι απορίες έχετε, θα είμαι στη διάθεσή σας από 01/09 - 04.09. Θα δώσω ώρες συνεργασίας και πάλι, αλλά στείλτε μου και ημείλ, εάν χρειάζεται να ρωτήσετε κάτι διευκρινιστικό.

Ωστόσο, πρώτα μελετήστε, γιατί εάν δεν έχετε διαβάσει, είναι δύσκολο να καταλάβετε ποια κενά έχετε.

Να θυμίσω ότι πρώτα από όλα διαβάζουμε τα μαθήματα που έχουμε αναρτήσει και τα αρχεία που συστήνω με τυρκουάζ χρώμα μέσα στα μαθήματα. Επίσης, τις ασκήσεις που προτείνονται στα αρχεία και τις πρόσφατες που αναρτήθηκαν εν όψει των εξετάσεων του Ιουνίου-Ιουλίου.

Στο βιβλίο οι σελίδες που συστήνονται είναι για να διαβάσετε με περισσότερες λεπτομέρειες κάποιο σημείο που θέλετε να κατανοήσετε περισσότερο, να ξαναδείτε τους ορισμούς και κάποια περαιτέρω παραδείγματα για εμπέδωση των φαινομένων.

Στα αρχεία 2023-2024, έχω στείλει ένα αρχείο pdf με τις σελίδες στο βιβλίο των Fromkin, Rodman, Hyams που αντιστοιχούν στην ύλη που έχουμε διδάξει φέτος.